

वा० रा०

॥५५॥

शरार्चिषं शरज्वालां॥खड्गचापपदेन तद्धतशत्रवस्तद्रूपमिधनं यस्य॥१५॥रामेनैकरूपकोपपादकविशेषणान्याह॥धनुरिति ॥धनुरेव व्यादितंव्यात्तमितियावत् दीप्तं ज्वाला दीप्तमास्यं यस्य रामरूपांतकस्य ज्वालादीप्तत्वमेव शरार्चिषमित्यनेनोक्तं॥१६॥अत्यासादयितुमत्यंतं प्राप्नुं॥१७॥अप्रमेयंहितत्तेजइत्यनेनावाह्यनसगोचरत्वं ध्वनितं॥यस्य सेत्यनेन तस्याअपितत्त्वं सूचितं॥१८॥नरसिंहस्येत्यनेन हिरण्यकशिपुप्रभृतिहंताऽयमेवेति सूचितं॥नित्यमनुव्रतेत्यनेन तस्यास्तच्छक्तित्वंसूचितं॥१९॥नसेतिरजस्तमःप्रधा

शरार्चिषमनाधृष्यंचापखड्गेधनंरणे॥रामाग्निसहसादीप्तंनप्रवेष्टुंत्वमर्हसि॥१५॥धनुर्व्यादितदीप्तास्यंशरार्चिषममर्षणः॥चापवा णधरंतीक्ष्णंशत्रुसेनापहारिणं॥१६॥राज्यंसुखंचसंत्यज्यजीवितंचेष्टमात्मनः॥नात्यासादयितुंतातरामांतकमिहार्हसि॥१७॥अ प्रमेयंहितत्तेजोयस्यसाजनकात्मजा॥नत्वंसमर्थस्तांहर्तुंरामचापाश्रयांवने॥१८॥तस्यैवनरसिंहस्यसिंहोरस्कस्यभामिनी॥प्राणे भ्योपिप्रियतराभार्यानित्यमनुव्रता॥१९॥नसाधर्षयितुंशक्यामैथिल्योजस्विनःप्रिया॥दीप्तस्येवहुताशस्यशिखासीतासुमध्य मा॥२०॥किमुद्यमंव्यर्थमिमंरुत्वातेराक्षसाधिप॥दृष्टश्चेत्त्वंरणेतेनतदंतमुपजीवितं॥२१॥जीवितंचसुखंचैवराज्यंचैवसुदुर्ल भं॥ससर्वैःसचिवैःसार्धंविभीषणपुरस्कृतैः॥२२॥मंत्रयित्वासधर्मिष्ठैःरुत्वा निश्चयमात्मनः॥दोषाणांचगुणानांचसंप्रधार्यबला बलं॥२३॥आत्मनश्चबलंज्ञात्वारघवस्यचतत्त्वतः॥हितंहितवनिश्चित्यक्षमंत्वंकर्तुमर्हसि॥२४॥

नेन त्वादृशेनेत्यर्थः॥२०॥व्यर्थमिममुद्यमं कृत्वा ते न किमपि हितमित्यर्थः॥तेनचेत्त्वं रणे दृष्टस्तदा तदंतं तदर्शनावसानं तव जीवितमित्यर्थः॥२१॥जीवितमिति॥जीविताद्युद्दिश्य सत्त्वं विभीषणपुरोगमैर्धर्मिष्ठैर्मंत्रयित्वा अनंतरं निश्चयं कृत्वा दोषगुणबलाबलनिर्धारणविषयं आत्मनोरामस्यच दोषगुणबलाबलं संप्रधार्य विचार्य तदनंतरं स्वस्य रामस्यच बलं तत्त्वतो ज्ञात्वा निश्चित्य तव आत्मनोहितमिदमिति निश्चित्य यत्क्षमं तत्कर्तुमर्हसीत्यर्थः॥२२॥२३॥२४॥

आ० कां०

॥५५॥